

POSUDEK OPONENTKY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: Květa Plašilová

Název práce: Digitální rekonstrukce vybraných erbů Rentzovy heraldické sbírky

Vedoucí práce: Mgr. Klára Rybenská, Ph. D.

Oponent: Mgr. Martina Bolom-Kotari, Ph.D.

Obor a forma studia: Počítačová podpora v archivnictví, bakalářské kombinované studium

Povinná kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení					
	A	B	C	D	E	F
Formální úprava a náležitosti práce		x				
Logická stavba a členění práce		x				
Jazyková a terminologická úroveň	x					
Náročnost tématu na teoretické znalosti			x			
Náročnost tématu na praktické dovednosti a na čas		x				
Adekvátnost použitých metod a způsob jejich použití		x				
Důkladnost zpracování (jdoucí do podrobností)			x			
Práce s literaturou (citace, poznámky)			x			
Práce s prameny (využití, citace, poznámky)		x				
Vymezení cíle a jeho naplnění	x					
Vlastní přínos studenta		x				
Využitelnost výsledků práce v teorii nebo v praxi	x					

Dílčí připomínky a náměty:

Studentka Květa Plašilová předkládá „mezioborově“ rozkročenou bakalářskou práci hledající cesty ke zpřístupnění historických pramenů moderními způsoby za využití IT postupů a technologií. Jejím úkolem bylo digitalizovat a digitálně zpracovat část erbů/znaků Rentzovy heraldické sbírky. Práce se člení na dvě části. V první z nich se bakalantka věnuje heraldice jako disciplíně, blasonu jako základnímu heraldickému umění a přináší popisy (blasony) vybraných erbů, které digitalizovala. Ve druhé části se pak zabývá metodikou samotné digitalizace, popisuje způsob práce s tímto typem historických pramenů a možnosti moderního využití. Jádro práce tkví právě v této druhé části. První kapitolu lze vnímat jako „pomocnou“, vytvářející kontext pro moderní digitální zpracování vybraných erbů. Nejsm kompetentní hodnotit druhou část práce, to učinila ve svém posudku vedoucí práce. Zaměřím na zhodnocení první, heraldické, části.

V úvodních pasážích (s. 10-27) se K. Plašilová věnuje obecně heraldice jako disciplíně, její historii, přináší popis základních pojmů, věnuje se blasonu i soudobému fungování a využití heraldiky. Text je kompilací základních heraldických příruček. Je sestaven přiměřeným způsobem, zdůrazňuje všechna podstatná fakta, ale z principu věci nepřináší žádný nový poznatek. Autorka se občas dopouští nepřesností (daných zřejmě úmyslem pojmut tyto pasáže co nejstručněji). Jedná se např. o zaměňování heraldických tinktur za barvy (s. 15, 19), či nepřesnosti ve formulacích: „Znak by měl obsahovat co nejméně obecných figur.“ (s. 25) Za nadbytečné považuji pasáže o Alerionu. Působí spíše jako reklama na placený produkt. (s. 27) Důležitější součástí práce jsou blasony všech zpracovávaných znaků/erbů. Blasony jsou připraveny na velmi slušné úrovni, byť ani zde se autorka nevyhnula určitým úskalím. Např. „čtvercovým rozdělením“ jsou zřejmě míněny čtvrcené štíty (s. 28) Nesystematicky řešené mi přijde (ne)uvádění tvaru štítu (s. 29). Uvádění titulů u autorů některých příruček v práci je nadbytečné a spíše problematické, protože nemusí být aktuální (s. 30, doc. Krejčíková). U samotných blasonů bych očekávala, že se autorka pokusí zjistit aspoň základní informace o majiteli erbu/znaku. To by jí umožnilo porovnat vyobrazení znaku/erbu ve sbírce s jiným jeho ztvárněním, např. standardně uváděným v erbovnících. Pak by se vyhnula různým zjednodušujícím konstatováním o chybně zvolených tinkturách (s. 58), porozuměla lépe, proč jsou dané erby/znaky koncipovány právě tak, jak jsou koncipovány. Bez této znalosti hrozí sklouznutí k technickému řešení „problému“, jehož podstata nám uniká. U obr. 7, s. 32 a blasonu této položky je jako majitel bakalantkou uveden „Bayern Churfürsten zu Bayern“, podobně u obr. 22, s. 39 je majitel definován jako „Die gefürstete Grafschaft Tirol“, u obr. 23, s. 40 „Ritt: Otto von Ottilienfeld“, a u obr. 24, s. 40 „Blacha“. Uvědomuje si autorka, o koho se jedná? Mohla by to v průběhu obhajoby komisi vysvětlit? Majitele erbů/znaků totiž uvádí v podobě převzaté přímo z pramene. Nebylo by lepší, uvádět jejich jména v moderní podobě a stručně vysvětlit, o koho se jedná? Pak by totiž bylo možné okomentovat i zachycenou podobu erbu/znaku. U obr. 12, s. 34, autorka přehlédla, že štít je v prvé řadě dělený. Bylo by možné okomentovat a dovysvětlit větu: „Zároveň však byla zachována jistá autenticita historického ztvárnění původních erbů, čímž je poukazováno na ponechání vyobrazených příkryvad, které dle současných pravidel již nejsou připouštěny“? (s. 57)

Po jazykové stránce je práce na vysoké úrovni, což (v kontextu dnes vznikajících bakalářských prací) velmi oceňuji. Zbytečně komplikovaný a nepřehledný je ovšem citační úzus s uváděním např. ISBN a nakladatelství i v poznámkovém aparátu. Navíc citace nejsou zkráceny ani při jejich častém opakování. Poznámkový aparát je tak špatně přehledný. Drobným nedostatkem je nesystematické uvádění názvu díla někdy v kurzívě, jindy bez zdůraznění. V závěrečném soupisu literatury vždy bez kurzívy.

Celkově shrnuto je nutné ocenit snahu o proniknutí k určitému typu historických pramenů, jejich pochopení a uchopení, zpracování za pomoci moderních metod a postupů a hledání způsobů využití i v dnešním světě. Bakalantka svým přístupem ukazuje, že historické disciplíny nemusejí být „mrtvou“ disciplínou, pro dnešního člověka nezajímavou a nepřínosnou.

Celkové posouzení práce a zdůvodnění hodnocení:

Bakalářskou práci studentky Květy Plašilové i přes výše uvedené výhrady hodnotím jako zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

Mgr. Martina Bolom-Kotari, Ph.D.

V Třebchovicích pod Orebem dne 23. srpna 2023